

Proč se (ne)obávat řízení pobytové sociální služby pro osoby s PAS

Mgr. Kateřina Šulcová
Ředitelka domova se zvláštním režimem

NAUTIS

Národní ústav
pro autismus, z.ú.

Domov Libčice a Domov Bohnice

- Vznik říjen 2009
- Kapacita 8 klientů ve 4 domácnostech
- Přes den 5 asistentů
- V noci 2 asistenti
- Klienti muži 21 – 32 let;
všichni mají nějakou
Formu PAS a všichni mají
nějaký druh problémového
chování

02

Začátek služby

- Konec srpna 2009 – dozvěděli jsme se, že dostáváme mimořádnou dotaci na zřízení DZR, termín otevření: říjen 2009
- Během týdne vytipovaný objekt v Libčicích
- Září 2009 – rekonstrukce
- 1. 10. 2009 nastupuje první klient

Co jsme věděli a plánovali

- každý klient bude mít svůj vlastní jednolůžkový pokoj
- Pro správný chod je nutný zvýšený počet personálu!!!
- Chceme malou službu, pro „naše“ klienty není vhodné velkokapacitní zařízení
- Musíme mít bezpečnostní folie v oknech

Zařízení menšího typu

VÝHODY

- Klient se dostane každodenně ven
- Klient bude výrazně méně agresivní z důvodu absence tlaku na kolektivní život (zejména lidé s PAS)
- Klienti budou mít zajištěno více soukromí
- Proškolený personál rozpozná lépe potřeby klientů
- Proškolený personál umí zajistit vhodné restriktivní postupy při incidentu
- Úpravou prostoru snížíme vnější nepříznivé vlivy na minimum (rozbitné věci, nadměrný hluk, aj.)
- Minimalizace vyhoření personálu z důvodu rozdělení každodenního stresu z fyzické agrese na více lidí
- Zneužití PN je omezeno na minimum

NEVÝHODY

- Finanční náročnost projektu

Velkokapacitní zařízení

VÝHODY

- Poskytnou službu více lidem za méně peněz
- Jednodušší poskytování služby z pohledu personálu v nepřímé péči

NEVÝHODY

- Nedokáží reflektovat potřeby klientů
- Nedokáží naplnit základní potřeby člověka s autismem
- Větší pravděpodobnost vyhoření nebo používání PN jako respitní služby
- Na agresivní chování reagují neadekvátním způsobem
- Těžko navozují individuální režim klienta (spánek, jídlo aj.)

Co nás překvapilo a na co jsme přicházeli postupně...

- Sestava klientů nikdy není konečná
- Nedostatek kvalitních pracovníků
- Neustálé úpravy prostředí a vybavení
- Díky vyššímu počtu personálu si můžeme přizpůsobit náplň dne

Jakub, 22 let

Martin, 25 let

Martinův problém = jeho vnímání světa

Svět vnímá extrémně černobíle:

- „Když jsem nevyhrál, tak jsem prohrál“
- „Musí to být přesně tak, jak já si představuji, jinak je to katastrofa“
- „Nesmím chybovat“
- „Minulost se nedá vrátit!“

Dva druhy incidentů

- **Manipulativní-** Martin je pouze naštvaný a chce se ventilovat, incident má však plně pod kontrolou, incident má pomalý náběh (pomáhají řízené incidenty, žetony, vztahy)
- **Afektivní-** Martin je kognitivně zcela mimo kontrolu, incident má sekundový náběh (zde pomáhá utéct nebo fyzická restrikce a úprava okolí)

Žetonové hospodářství

- S Martinem navrženo v roce 2008
- Nefungovalo:

když budeš hodný
X
Když nebudeš hodný
- Fungovalo:

napadl jsi
X
Nenapadl jsi
- Systém hodnocení 2x denně
- Zelené a červené žetony
- Časem přidán i modrý žeton

Výhody	Nevýhody
Snižuje to agresi	Je to nespravedlivý
Personálu se to vyplácí	Martin stupňuje
Martin má více peněz	Nezabírá to ve 100 procentech
Martin je na sebe hrdý, když zvládá agresi	Je to divný

...a hlavně, vlastně vůbec nevíme, jestli nám to ještě funguje, ale bojíme se do systému zasáhnout, abychom to nepokazili...

Martinovy incidenty

- r. 2008 – 186 napadení personálu
- r. 2011 – 97 napadení personálu
- r. 2016 – 13 napadení personálu
- r. 2017 – 21 napadení personálu

Martin – Slovensko, září 2011

Martin – Drážďany, 2016

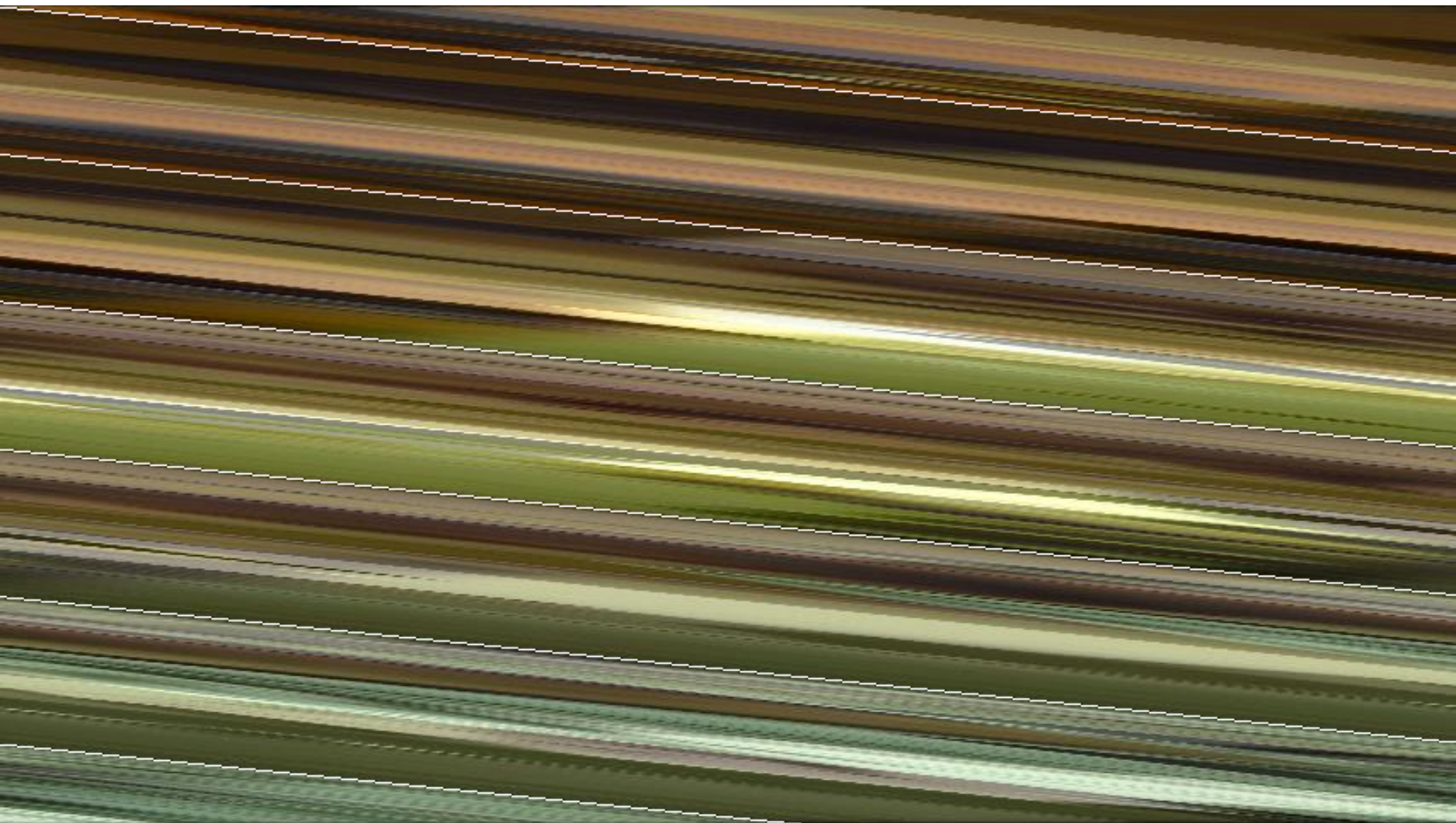

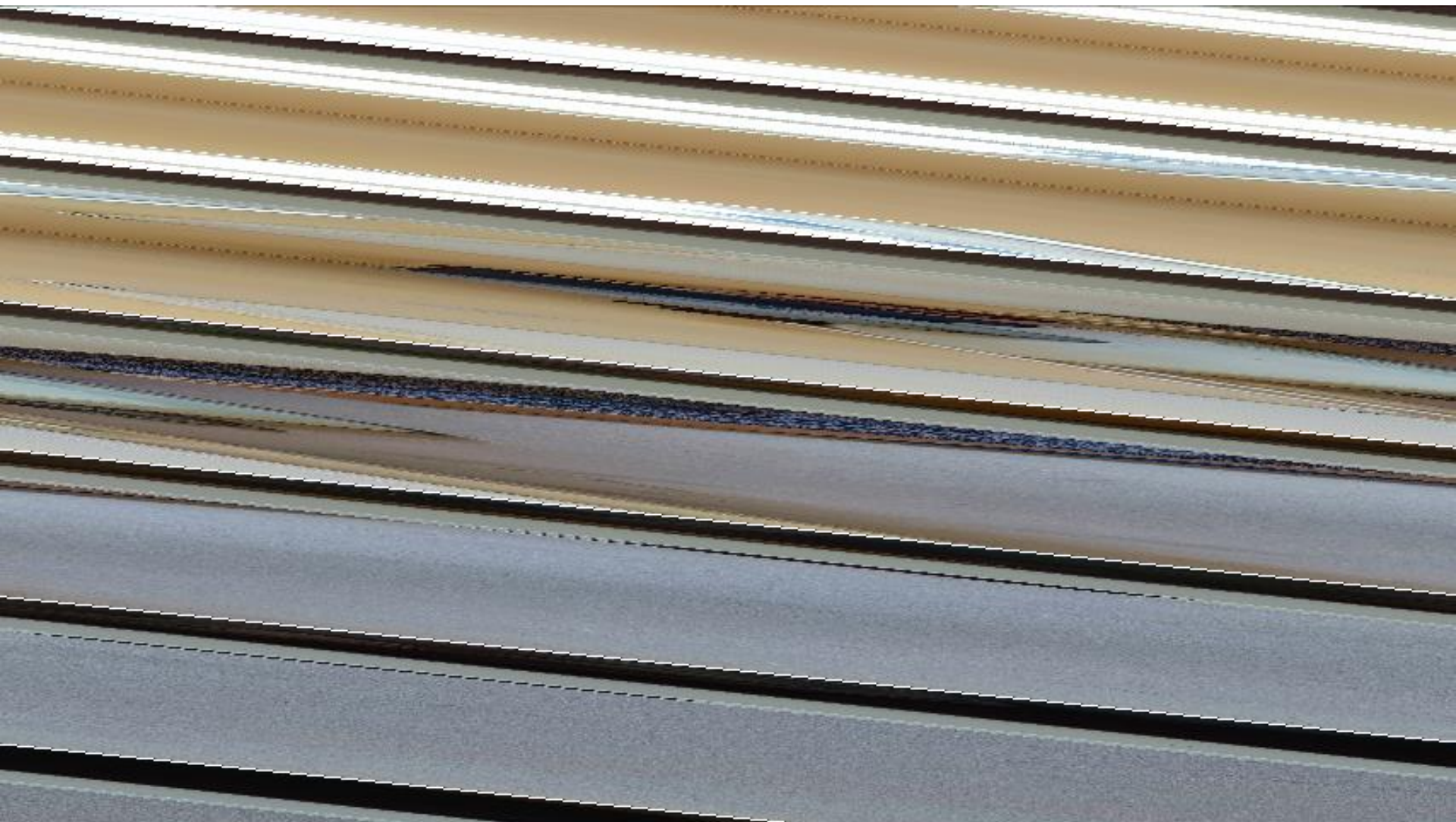
Adam, 30 let

Adam, 30 let

Děkuji za pozornost.

katerina.sulcova@nautis.cz